

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Для усіх факультетів	Рівень вищої освіти	другий
Кафедра	Графічний дизайн	Рік навчання	2
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу теоретичної підготовки
Спеціальність	В1, В2, В3	Семестри	3

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Семестр 3 (осінь 2025)

1 вересня — 20 жовтня

Викладач	Музика Тетяна Олександрівна, доцентка, кандидатка юридичних наук
E-mail	muzyka.tetiana@ksada.org
Заняття	Дистанційно, за розкладом
Консультації	Дистанційно, робочий час, https://classroom.google.com/c/ODE0MDg1NTAyODk4?cjc=r6dg6hsg
Адреса	к. 203, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	057 706-28-11 (кафедра)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні. Умови листування: 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — ІВ); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання*. Розширення: *текст* — *doc, docx, ілюстрації* — *jpeg, pdf*. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути виконані в Класрумі. Консультавання з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години. За бажанням можна запропонувати листування у Messenger, Viber тощо.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна має передумови для вивчення: курси «Авторське право», «Філософія», «Історія образотворчого мистецтва», «Культурологія / Історія світової культури», «Естетика»

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Навчальний посібник:

Надобко С. В. Інтелектуальна власність: навчально-методичний посібник для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форми навчання. Харків: ХДАДМ, 2019. 244 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Матеріали дисципліни містяться в Класрумі за посиланням

<https://classroom.google.com/c/ODE0MDg1NTAyODk4?cjc=r6dg6hsg>

НЕОБХІДНЕОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми, необхідні для виконання завдань: MicrosoftWord, PowerPoint 2010 / 2016.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Дисципліна побудована на принципах науковості, системності та безперервності навчання. Тематичний план курсу та його структурно-логічна схема розроблені у відповідності до завдань як теоретичного, так і практичного змісту.

Мета курсу: дослідження проблематики інтелектуальної власності в Україні та інших правових системах, опанування правового механізму регулювання відносин створення, використання об'єктів інтелектуальної власності, здобуття базових навичок ідентифікації результатів творчої діяльності, їхньої реєстрації за необхідності, захисту особистих немайнових та майнових прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності.

Завдання курсу:

- вивчення системи права інтелектуальної власності в Україні;
- ознайомлення з чинним українським законодавством у сфері інтелектуальної власності, елементи його порівняльного аналізу із зарубіжними джерелами права;
- набуття навичок роботи з нормативними актами;
- застосування набутих знань для вирішення практичних кейсів у сфері правового регулювання відносин інтелектуальної власності.

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності:

ЗК6. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

СК3. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання

ПРН9. Володіти базовими методиками захисту інтелектуальної власності; застосовувати правила оформлення прав інтелектуальної власності.

ПРН15. Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого мистецтва, відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна з циклу професійної та практичної підготовки, яка сприяє розвитку у здобувачів вищої освіти вмінь та навичок спрямованих на створення, використання та захист прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності.

Вивчається протягом 1-го року, 3-го семестру (3 кредити ECTS 90 навчальних годин, у тому числі 28 – аудиторних занять та 62 години самостійної роботи). Курс має 1 змістовний модуль, який охоплює 7 тем.

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

Модуль 1. Інтелектуальна власність

- 1.1. Інтелектуальна власність: загальні положення.
- 1.2. Авторське право.
- 1.3. Патентне право.
- 1.4. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.
- 1.5. «Нетрадиційні» об'єкти інтелектуальної власності.
- 1.6. Договори та інші правочини у сфері інтелектуальної власності.
- 1.7. Інтелектуальна власність в умовах розвитку ІТ-технологій.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Контент дисципліни пропонується здобувачам вищої освіти через лекційну комунікацію та семінарські заняття, форма викладу діалогічна, відкрито-комунікаційна, припускає розв'язання поточних дисциплінарних питань, підтем та практичних завдань. Теми розкриваються шляхом лекційних та семінарських занять. Семінарські заняття проходять шляхом обговорення теоретичних питань теми та вирішення практичних кейсів (кейс-стаді). Самостійна робота здобувача спрямована на здобуття вмінь та навичок на ґрунті здобутих під час аудиторної роботи знань. Основним змістом самостійної роботи є: пошук додаткової інформації, її аналіз та інтерпретація, підготовка усних доповідей або письмових робіт на вузькоспеціальні питання за лекційними темами дисципліни в контексті власного наукового дослідження (теми магістерського дослідження).

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання заліку необхідно скласти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок виконання завдань аудиторної частини курсу та самостійної роботи. Для тих здобувачів вищої освіти, які бажають покращити результат, передбачені письмові контрольні питання за темами дисципліни (10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	А+ 98–100	задовільно	64–74	D
			А 95–97		60–63	E
			А- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	В		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	С				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять учасникам освітнього процесу бажано вимкнути гучномовці мобільних телефонів. Аудиторна робота регламентується викладачем в залежності від теми, типу лекційного спілкування та тривалості його окремих складових.

Висловлення власної дослідницької позиції, її аргументація та обґрунтування є необхідними компонентами навчального процесу.

У випадках відрядження, хвороби (інших форс-мажорних обставин) викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою домовленістю зі здобувачами вищої освіти.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Неприпустимим є пропуски занять без поважних причин. У випадку пропуску заняття (занять) здобувач вищої освіти має самостійно виконати програму теми або іншого змістовного компоненту. За необхідності здобувач вищої освіти може звертатися за консультаціями до викладача. Звітом за пропущенні заняття є результати поточного контролю, крім випадків, коли здобувач вищої освіти не набрав необхідної (мінімальної) кількості балів. У цьому випадку програмою дисципліни передбачена можливість виконання додаткових письмових навчальних завдань.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не є прийнятними. Якщо під час рубіжного контролю помічено не доброчесне використання інформації, здобувач вищої освіти втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі заліку — здобувач вищої освіти отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю. **Корисні посилання:**
<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
			МОДУЛЬ1			
	1	лекція	Інтелектуальна власність: загальні положення.	2лк 2пз	обговорення на практичному занятті	
	2	лекція	Авторське право.	2лк 2пз	обговорення на практичному занятті	
	3	лекція	Патентне право.	2лк 2пз	обговорення на практичному занятті	
	4	лекція	Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів та послуг.	2лк 2пз	обговорення на практичному занятті, виконання тестових завдань	
	5	лекція	«Нетрадиційні» об'єкти інтелектуальної власності.	2лк 2пз	обговорення, вирішення кейсів	
	6	лекція	Договори та інші правочини у сфері інтелектуальної власності.	2лк 2пз	обговорення, виконання письмового завдання	

	7	лекція	Інтелектуальна власність в умовах розвитку ІТ-технологій.	2лк 2пз	виконання тестових та творчих завдань; усні доповіді; обговорення сучасних кейсів	
--	---	--------	---	------------	---	--

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–10
2	Поточний контроль	0–15
3	Поточний контроль	0–15
4	Поточний контроль	0–15
5	Поточний контроль	0–15
6	Поточний контроль	0–15
7	Поточний контроль	0–15
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	17–19	37–39	Здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12–15	32–35	Здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8–11	22–31	Здобувач вищої освіти в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4–7	10–21	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
E	1–3	1–9	Здобувач вищої освіти в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність здобувач вищої освіти під аудиторної роботи (3), виступ на конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–8), а також участь у виконанні колективних /творчих чи науково-дослідних/ завдань (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
2. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 9 вересня 1886 р. (в ред. Паризького Акту від 24.07.1971 року, зміненого 2.10.1979 року) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text.
3. Паризька конвенція про охорону промислової власності від 20.03.1883 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_123.
4. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2811-20#n7>
5. Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав: Закон України від 15.05.2018 р. № 2415-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2415-19#Text>
6. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: постанова Каб. Міністрів України від 27.12.2001 р. № 1756 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-п>
7. Про охорону прав на винаходи та корисні моделі: Закон України від 15.12.1993 р. № 3687-III в ред. Закону України від 01.07.2000 р. № 3687-XII зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3687-12>
8. Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 р. № 3688-XII зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>
9. Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15.12.1993 р. № 3689-XII зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>
10. Про правову охорону географічних позначень: Закон України від 16.06.1999 р. № 752-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14>
11. Про географічні позначення спиртних напоїв: Закон України від 01.12.2022 р. № 2800-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2800-20>
12. Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України: Закон України від 01.04.2022 р. № 2174-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2174-ix>
13. Регламент Апеляційної палати Національного органу інтелектуальної власності, затверджено Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 02.03.202 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-21>
14. Правила розгляду заявки на винахід та заявки на корисну модель, затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 15.03.2002 р. № 197. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0364-02>
15. Правила розгляду заявки на промисловий зразок, затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 18.03.2002 № 198. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0313-02>
16. Положення про Державний реєстр патентів України на винаходи, затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-01>

17. Положення про Державний реєстр патентів і деклараційних патентів України на секретні винаходи, затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 14.11.2001 р. № 739. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0965-01>
18. Положення про Державний реєстр патентів України на промислові зразки, затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.04.2001 р. № 290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0378-01>
19. Бородата К. В. Суб'єкти прав інтелектуальної власності. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*, 2020. № 2(12). С. 157–161.
20. Ізбаш, О. О. Інтелектуальна власність у цифровому просторі. *Інформація і право*. 2021. № 3 (38). С. 82–89.
21. Маслова-Юрченко К. О., Музика Т. О. Авторські права в навчанні та використанні штучного інтелекту: правове регулювання, правозастосовна практика та етичні питання в Україні та за кордоном. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. Серія: "Юридичні науки". 2024. № 3. <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2024-3-9759>
22. Музика Т. О. Об'єкти прав за чинним законом України «Про авторське право і суміжні права»: правова природа та систематизація. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 4. С. 188–191.
23. Музика Т. О. Оригінальність твору як оціночне поняття за чинним законодавством України про авторське право та з урахуванням сучасної інформаційної етики. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 5. С. 22–27.
24. Таран О. В., Гавловський В. Д. Захист інтелектуальної власності в мережі Інтернет. *Інформація і право*. 2020. № 4 (35). С. 73–81.
25. Хаустов В. К. Бренди у сфері інтелектуальної власності. *Економіка України*, 2023 № 5. С. 3–22.
26. Штефан А. С. Авторське право і суміжні права в умовах євроінтеграційних процесів : монографія. Київ : Інтерсервіс, 2019. 204 с.
27. Maidanyk L. Artificial Intelligence and Sui Generis Right: A Perspective for Copyright of Ukraine? *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021. № 3(11). P. 144–154.
28. Sharma B., Anusha R. The Concept Of Originality In Copyright Law. URL: <https://www.zestip.in/the-concept-of-originality-in-copyrights/>.